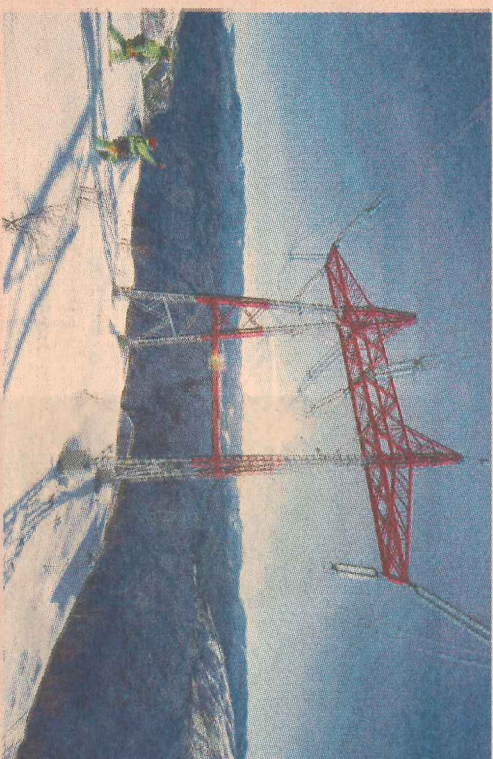

Lav strømpris i lang tid

Kraftprisene har falt, og mye tyder på at de holder seg lave lenge.

Energi
Torjus Folsland
Bolkesjø

**Kvotepri-
prognoser som
legger EUs 2030-
mål til grunn, peker
mot en dobling av
de nordiske
kraftprisene**

Fallet i oljeprisen preger mediebildet. Prisen på en annen viktig energiåvare, elektrisk kraft, har også falt til nivåer få trodde var mulig for noen år siden. Det har også store ringvirkninger i norsk økonomi, og en prisoppgang er neppe nært forestående.

Ifør var glennomsnittsprisen på Nord Pool 24,8 øre per kilowatttime (kWh), den laveste siden det ekstreme vååret i 2007. De lave prisene står i sterk kontrast til forventningene i kraftmarkedet fra noen år tilbake. I januar 2009 handlet for eksempel terminkraftmarkedet kraft for levering i 2014 til 48 øre per kWh, eller nær det dobbelte av de realiserte prisene.

Kystfolk stemte nei i 1994

Sjømatbransjen er lei av å være forhandlingskort i EU, sier Geir Ove Ystmark i FHL til DN 28. januar. Europabevegelsen har lenge bekymret seg for norsk sjømatbransjes rammevilkår under et fremtidig frihandelsregime mellom EU og USA. Næringsminister Monica Mæland varslert tidlig om den faren den Transatlantiske handels- og investeringsavtalen (TTIP) kan utgjøre for tilsensvis av norske arbeidsplasser kysten rundt. Men hun og hennes ambassadører har et problem. Som utenfor-nasjon vet vi ikke hva som foregår i de pågående

Det er flere årsaker til de synkende kraftprisene. Den viktigste faktoren er kollapsen i prisen på utslippskvoter i EUs klimakvotemarked. Foto: Statnett

kullprisen har virket i samme retning. I tillegg er det svak vekst i etterspørselen etter kraft, mens det bygges ut store mengder fornybar energi i de fleste land slik at produksjonen vokser

raskere enn forbruket. Eksportoverskuddet er likevel av mindre betydning for prisfallet enn kvotemarkedet. For enkelte sektorer og regioner er det av stor betydning. Små og store aktører i fornybar-

Stadig billigere

Glennomsnittlig spotpris på Nord Pool, inflasjonsjustert.
Øre per kWh.

2015 DN grafikk/Kilde: Nordpool

bransjen har tatt investeringsbeslutninger basert på en vesentlig høyere prisforventning enn prisene som nå realiseres, og mange utbygginger står nå på vent. Stat og kommuner er de største eierne av norske kraftverk, og lave kraftpriser betyr lavere inntekter og trangere budsjett. Samtidig kan husholdninger og industri glede seg over lavere strømregning enn tidligere.

Dersom det lave prisnivået vedvarer, må mange disposisjoner i energiselskaper, industri, stat og kommune revideres. Det knytter seg derfor stor interesse til utviklingen i kraftmarkedet fremover. Historien vitner om stor usikkerhet ved prognoser for kraftmarkedet på lang sikt, men noen hovedtrekk kan vi likevel se.

Torjus Folsland Bolkesjø, senior analytiker ved Thomson Reuters Point Carbon og professor ved NMBU

forhandlingene om TTIP. Store deler av kystbefolkningen gikk for 20 år siden imot at vi skulle ha en stemme i EU. Det er denne politiske arven dagens moderne, eksportorienterte industri må bære. Sjømatbransjen er, som andre, opprørt av forutsigbare rammevilkår. Men her har mange av bransjens eget folk, deres onkler, tanter, brødre og søstre, venner og kjente bidratt til å skape den største usikkerheten av dem alle.

Trusselbildet har nådd sjømatbransjen som nå samler seg på tvers av tradisjonelle sektorskiller. TTIP aktualiserer det bakenforliggende på en grell måte. Hvorfor blir ikke Norge spurt til råds i de forhandlingene som angår sjømat? Vi er EUs største produsentland av sjømat. Er det ikke rimelig at vi blir hørt? Godt da at vi har noen

olje-kroner å bruke på påvirkningskonsulenter i Brussel. For her blir gode råd dyre. Meget dyre. Og det er slett ikke sikkert at selv det beste rådet fører til noe som helst, annet enn det enkle rådet at norske politikere igjen bør begynne å tenke tanken på et norsk medlemskap i EU.

Torbjørn Wilhelmssen, Europa-bevegelsen Hordaland

Meyers omkamp om hjemfall

Under overskriften «Kraftløse eiere» i DN 4. februar går Konkurransetilsynets direktør, Christine Meyer, som også er medlem av produktivitetskommisjonen, til angrep på

offentlig eierskap i kraftselskapene våre. Hun far til orde for omkamp om hjemfallsordningen i kraftsektoren, som et bredt politisk flertall så langt har sluttet seg til. Hennes påstand er at siden kraften er landfast, er det offentlig eierskapet umøydig for å sikre fellesskapet de store overskuddene som vannkraften gir over tid.

Ikke engang sittende regjering har foreslått at vi skal selge ut eierskapet til avseølv til det internasjonale finansmarkedet eller internasjonale kraftgiganter, som mer enn gjerne vil kjøpe seg inn i vår vannkraft. Nasjonal kontroll med energiresurser er et mål i seg selv, som de fleste land ikke bare Norge - hegener om.

Å tro at en skal erstatte eierskapet med skatt, i en tid hvor internasjonale selskaper viser en enestående evne til å

flytte overskudd til skatteparadis og lavskattland, er i beste fall naivt. Det samme er å tro at en skal få full verdi for krafteierskapet ved salg, når private eiere overtar en skatterisiko som staten ikke har.

Dagens hjemfallsregime åpner for en tredel av privat eierskap. Det gjør at en kan ha delvis privat eierskap, og dermed utnytte det bidrag gode private eiere kan gi, og som understøtter vår elektrisitet. Men det er uklart å gi fra seg kontrollen med ressursen. Offentlig eierskap er et viktig vernt mot at kortsiktige eiere skal selge ut vår nasjonale arv. Det har hatt bred oppslutning siden konsesjonsstriden for mer enn hundre år siden.

Hans-Christian Gabrielsen, nestleder i LO